
نگرشی نو به سیاستگذاری آموزش عالی در ایران

(نگاهی تاریخی به تحول آموزش عالی پس از انقلاب اسلامی)

احسان مردوخ روحانی

www.ketab.ir

سرشناسه: مردوخ روحانی، احسان، ۱۳۶۴ - عنوان و نام پدیدآور: نگرشی نوبه سیاستگذاری آموزش عالی در ایران: نگاهی تاریخی به تحول آموزش عالی پس از انقلاب اسلامی / احسان مردوخ روحانی. مشخصات نشر: سقز: گوتار، ۱۳۹۹. مشخصات ظاهری: ۲۳۰ ص. ۲۱×۱۴۱ س. م. شابک: ۳-۶۳۶۸۵۱-۶۲۲-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی: فیبا. یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۱. عنوان دیگر: نگاهی تاریخی به تحول آموزش عالی پس از انقلاب اسلامی. موضوع: آموزش عالی و دولت - ایران -- تاریخ. موضوع: -- higher education and state Iran--History رده بندی کنگره: LC ۱۷۹. رده بندی دیویی: ۳۷۸/۵۵. شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۷۴۴۵۶.

www.ketab.ir

نگرشی نوبه سیاستگذاری آموزش عالی در ایران

احسان مردوخ روحانی

صفحه آرا: وریا دیوانی

ناشر: گوتار

سال و شماره چاپ: ۱۳۹۹ / اول

فهرست مندرجات

۱.....	پیشگفتار
۳.....	چکیده
۵.....	فصل اول: کلیات
۲۵.....	فصل دوم: مبانی نظری
۵۴.....	فصل سوم: روش‌شناسی
۶۲.....	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش
۱۹۰.....	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

پیش‌گفتار

کتابی که پیش رو دارید، رساله دکترای بنده در زمینه‌ی تحلیل سیاستگذاری آموزش عالی در دوره‌ی پس از انقلاب اسلامی است. امروزه تحلیل سیاستگذاری اجتماعی، به یکی از موضوعات مهم در موسسات مطالعاتی و دانشگاهی جهان بدل و گردیده است. سیاستگذاری اجتماعی به طور سنتی، زمینه‌های آموزش، اشتغال، مسکن، بهداشت و تامین اجتماعی را دربرمی‌گیرد و در کشورهایمانند ایران، آموزش و بهداشت مهمترین اجزای این موضوع را تشکیل می‌دهند. رشته‌ای که در ایران به بررسی این زمینه‌ها می‌پردازد رفاه اجتماعی است که از رشته‌های جدید در کشور محسوب می‌شود.

در کشورهایی مانند ایران که اطلاعات کمی و کیفی اندکی در مورد سیاستگذاری اجتماعی و زمینه‌های آن وجود دارد، اکثر تحقیقات معتبر بین‌المللی و داخلی در این زمینه جنبه‌ی تاریخی و ترکیبی دارد که این پژوهش نیز بر این مبنا سامان یافته است. با توجه به اینکه بیشترین تحولات و دگرگونی‌ها در زمینه‌ی سیاستگذاری آموزش عالی در کشورمان در دوره‌ی پس از انقلاب روی داده تمرکز اصلی این تحقیق بر این دوره است و تحلیلی نیز از سیاستگذاری دوره پهلوی و تاسیس دانشگاه در ایران انجام شده و به صورت مختصر بررسی‌ای نیز در ارتباط با دگرگونی نهاد آموزش از ایران باستان تا پایان دوران قاجار نیز صورت گرفته است.

برای بررسی سیاستگذاری اجتماعی با رویکرد تاریخی، معمولاً شاخصهای آماری داخلی و بین‌المللی، تحول نهادها، ایدئولوژی‌ها و وقایع سیاسی اثرگذار بررسی می‌شود. در این پژوهش در بررسی سیاستگذاری آموزش عالی پس از انقلاب ۱۳۵۷ علاوه بر موارد پیش گفته به اسناد بالا دستی، مطالبه‌ی آموزش در انقلاب ۱۳۵۷، تحول دولتها و خاطرات شفاهی شخصیت‌های سیاسی، نیز پرداخته شده است. با عنایت به اینکه در کشور ما قوانین مربوط به حوزه‌ی سیاستگذاری اجتماعی کمتر مجال اجرا شدن می‌یابد

و بیشتر به صورت قانون صرف باقی می ماند، از این رو در این کتاب، قوانین مرتبط با حوزه‌ی آموزش مانند سند نقشه‌ی جامع علمی کشور و قوانین توسعه بررسی شده و اساس تحلیل سیاستگذاری آموزش عالی، بر اساس شاخصهای آماری، تحول نهادها و دولت‌ها، دگرگونی ایدئولوژی‌های حاکم بر سیاستگذاری و وقایع سیاسی اثرگذار صورت گرفته است.

توجه: تازگی موضوع بررسی تاریخی سیاستگذاری اجتماعی و عمر کوتاه رشته‌ی تاریخ و دشواری پژوهش‌های تاریخی، این تحقیق نیز علی‌القاعده با دشواریها و موانعی روبرو شد - به ویژه پراکندگی داده‌های تاریخی و نبود بایگانی منسجم و متمرکز. با موضوع پژوهش - بر دشواری این کار افزود. داده‌های این کتاب - که از رسانهای رسمی، داده استخراج شده است - مربوط به سال ۱۳۹۲ بود و با عنایت به اینکه اکنون در سال ۱۳۹۵ هستیم اطلاعات آن به روز شده است. ادبیات این پژوهش در اصل ساختار با یک رساله‌ی دانشجویی به رشته‌ی تحریر درآمده و با توجه به اینکه مخاطب این کتاب مخاطب عام است سعی شده - تا سرحد امکان و متناسب با یک پژوهش تاریخی - به شیوه‌ی روانتر و ساده‌تری بازنویسی شود. متأسفانه این پژوهش نیز به مانند بسیاری از دیگر رساله‌ها و پژوهش‌ها از گزند تنگ نظری‌ها، کارشکنی‌ها و دشمنی‌ها در امان نبود و همین تنگ نظری‌ها مشکلاتی را در جریان کار پدید آورد که ذکر آن را در اینجا به همین میزان لازم و کافی می‌دانم.

در پایان بر خود فرض می‌دانم از زحمات پدر و مادرم، همسرم، اساتیدم دکتر علی اصغر سعیدی و دکتر محمد شیخی و کمک‌های دکتر مهدی امیدی، دکتر رضا امیدی، دکتر محمد بازافکن، دکتر فرزاد حاجی میرزایی، کاوش کامرانی، وحید بهمنی، وریا دیوانی، احمد (علاءالدین) امین و آقای شجیعی که دلسوزانه در مراحل مختلف این کار یاریم رساندند صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

احسان مردوخ روحانی